

У ГЭТЫМ НУМАРЫ

БЕЛАРУСЬСКАЯ МАСТАКІ НА УСЕСАЮЗНАЙ ВЫСТАВКЕ.
 ◆ ІНСЦЭНІРСКАЯ РАМАНА І. ШАМЯКІНА «КРЫНІЦЫ» У ТЭАТРЫ ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА.
 ◆ ПІСЬМЕННИК АБМЯР-КОУВАЮЎ РАМАН І. МЕЛЕЖА «ЛЮДЗІ НА БАЛОЦЕ».
 ◆ ВЯЛІКАЯ ПРАБЛЕМА МАЛЫХ ГАРАДОУ.
 ◆ РЭПАРТАЖ З РЭСПУБЛІКАНСКАГА КОНКУРСУ МАЛАДЫХ ВЫКАНАУЦАУ.

ТЭРМІНАЛАГЧНЫЯ СЛОУНІКІ

Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа Акадэміі навук БССР закончыў работу над першым руска-беларускім слоўнікам грамадска-палітычнай тэрміналогіі. Новы слоўнік найбольш поўны з усіх, якія выпускаліся ў апошнія гады ў саюзных рэспубліках. Ён складаецца прыкладна з 17 тысяч тэрмінаў.

Цяпер сектарам навуковай тэрміналогіі інстытута падрыхтаван руска-беларускі-лацінскі батанічны слоўнік. Вядзецца работа над руска-беларускім слоўнікам сельскагаспадарчых тэрмінаў. Збіраюцца матэрыялы для слоўніка лінгвістычнай і матэматычнай тэрміналогіі.

Грамадскі мастацкі савет горада

Пытанні добраахвотнага і аркітэктурнага афармлення сталіцы рэспублікі займаюцца створаны пры Мінскім гарвыканкоме грамадскі мастацкі савет. У яго уваходзіць аркітэктары і дзеячы мастацтва, прадстаўнікі партыйных, савецкіх і грамадскіх арганізацый.

Члены савета бяруць пад свой кантроль афармленне вуліц, плошчаў, парку, прамысловых будынкаў, аркітэктурныя формы, вітрыны магазінаў, інтэр'еры гарадскіх мастраў. Грамадскі гарадскі мастацкі савет уключае ў кантраляваныя пытанні афармлення мастацка-афармленніцы работ, выпуску масавай прадукцыі для ўпрыгожвання горада.

У бліжэйшы час прадуладжваецца абмеркаванне праектаў раду парку, азеленяння і дабраўпарадкавання буйных мастраў, што вядуць у горад.

БЕЛАРУСЬСКАЯ ФІЛЬМ У ПОЛЬШКІ

У Польскай Народнай Рэспубліцы з вялікім поспехам праходзіць Дні савецкага кіно. На экраны польскіх кінатэатраў дэманстравалі лепшыя творы нашай кінематэграфіі. Увагу польскіх глядачоў і кінакрытыкаў прыцягнуў і наш беларускі мастацкі фільм «Чалавек не здаецца», які паказваецца ў Варшаве пад назвай «Паручнік Марынін».

Польскія рэцэнзенты адзначаюць значнасць гэтых фільмаў, дзе рэалістычна адлюстраваны героі першых дзён вайны. Так, газета «Штандар млодых» раіць сваім чытачам прагледзець беларускі фільм. Адзначаюць свае старонкі для паказу ў той ці іншай ступені вартасці нашых фільмаў і часопісы «Фільм», «Экран» і «Шыжурэй». Рэцэнзенты станоўча ацанілі ігру маладой артысткі Л. Лужыніч, якая выконвае ролю Любы.

350 тысяч тамоў — такі кніжны фонд Гомельскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна. Але да гэтых часу бібліятэка знаходзілася ў старым, маларыстасаваным будынку. Чытальня зала была маленькай і зручнай, што вялікая колькасць літаратуры ляжала ў сховішчах. Наведвальнікі бібліятэкі былі не карыстаўся.

Надаўна гомельчане атрымалі цудоўны падарунак. Тут закончана будаўніцтва трохпавярховага дома — новай абласной бібліятэкі. У ёй абсталяваны вялікая чытальня зала на 200 месцаў, пакой для навуковай работы, бібліятэка-лекторыя. Адкрыццям шырока доступ чытачам да літаратуры. Акрамя мастацкіх твораў рускіх, беларускіх і савецкіх пісьменнікаў, шматлікіх навукова-тэхнічных прац, палітычнай і сельска-гаспадарчай літаратуры наведвальнікі будуць мець магчымасць пазнаёміцца з унікальнымі экзэмплярамі кніг на нямецкай, французскай, арабскай і іншых мовах. На здзімку — новы будынак бібліятэкі.

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАШЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР.

№ 93 (1627) Пятніца, 24 лістапада 1961 года Цана 4 кап.

Рыгор НЯХАЙ

ЖЫВАЯ ЛЕГЕНДА

МЕСЯЦ знаходзіцца брыгада беларускіх пісьменнікаў у Цалінным краі. Неабаяжныя прасторы гэтага краю. За месяц мы здолелі пазнаёміцца толькі з яго невялікай часткай — Кустанайскай вобласцю. Ды і то не ўсю яе аб'ехалі, бо на тэрыторыі яна амаль раўняецца тэрыторыі нашай Беларусі. Мы былі ў Цалінградзе, Накчатаве, Паўладары, Петрапаўлаўску.

Кустанайская вобласць складае амаль трэцюю частку Цаліннага краю. І ўсё, што характэрна для яго сёння, можна было ўбачыць і тут, калі толькі добра прагледзецца да жыцця. Тут, як у фантасце, сканцэнтраваны ўсе тыя працэсы, што адбываюцца на ўсёй цаліне — і становленне маладых саўгасаў, створаных пяць-шэсць год назад, і разгортванне ударных новабудовліў сямігодкі, і наладжванне новага ўкладу жыцця.

Мы наведалі Кустанай, цэнтр Сакалоўска-Сарбаскага жалезнааруднага басейна — горад Рудны, прамысловы цэнтр Дзятны Гары, цэнтр Мендыгарынскага раёна — Варавое, саўгас «Мінскі» і многія іншыя саўгасы вобласці. Усюды адбываліся літаратурныя вечары, сустрэчы з рабочымі, служачымі, студэнтамі. Мы расказвалі аб жыцці рэспублікі, аб поспехах беларускага народа ў камуністычным будаўніцтве, аб развіцці і дасягненнях беларускай літаратуры, чыталі свае творы, адказвалі на шматлікія запытанні.

Сустрэчы былі надзвычай цікавыя.

Самае важнае і самае карыснае, што мы вывезлі з гэтай паездкі, я лічу тое, што мы хоць крыху надыхаліся атмасферы іспіўчых жыцця слаўнага Цаліннага краю, пра які мы многія чулі і чыталі, хоць на момант адчулі энтузіязм, які пануе там усюды, куды б ні паехаў: ці ў саўгас, ці на індустрыяльную новабудовліў. Падарожжа выклікала шмат думак, разважанняў.

У Цалінным краі мы былі ў перадавыя дні, у дні работ гістарычнага XXII з'езда КПСС і вярталіся дадому, калі вялікі форум камуністаў ужо закончыўся. Гэта была шчаслівая пара, бо мы бачылі героіў цаліны ва ўсёй іх дубоўнай велічы, ва ўсім размаху высокага працоўнага энтузіязму. І прыцягнулі сацыялістычных палёў, і рабочыя прадпрыемстваў, пераважна і савецкія кіравнікі, які былі азіліся ў адныя сучасныя арганізм, жылі адным творчым гарнімам — праславілі Радзіму новымі працоўнымі поспехамі. З розных куткоў нашай абласняй краіны яны прыходзілі ў гэты нязданы край па закліку сваіх палымных сэрцаў.

Гэты новы край па закліку партыі ўзняты да жыцця ў непапулярныя дні будаўніцтва камунізма. Дык хай ён і будзе такім, якім стварэа яго эпоха, вартым нашага велічнага часу.

У гісторыі мы маем нямяла прыкладаў асваення новых земляў, ведаем і амерыканскую «залатую ліхаманку» і шмат іншых прыкладаў вар'яцтва капіталістычнага свету. Капіталісты, які галадоўны саветы на костку, кідаліся на новыя тэрыторыі, шукматалі іх, хто колькі ўтрымае, а потым пакідалі гэтыя землі.

Мы бранком багачці сваёй зямлі як добрай і дабрыня распалары. Ужо на нашай памяці пачыналася асваенне Усур'яна часткі тэйгі, будаўніцтва Камсамольска-на-Амуры, пачаліся распрацоўкі багатай Магнітнай гары, стварэнне другой металургічнай базы на Урале. І ці траба напамінаць аб тым, якую гэта адыграла вялікую ролю ў часе Вялікай Айчыннай вайны, калі замерлі данецкія шахты, замоўклі домны, спыніліся канвееры магунных металургічных і машынабудавнічых заводаў Украіны.

Цяпер мы будзем для міру, для ішчасця людзей. І тое, што

сёння будзе збудавана, увойдзе ў намунім, зойме там сваё пачаснае месца. А калі так, то ўсё гэта павіна быць прыгожым, аручным для жыцця і працы чалавека. Працоўныя Цаліннага краю гэта добра разумеюць. Яны працававалі да сёбе і да другіх.

У дні XXII з'езда КПСС мы былі ў Рудным. Увесь горад быў на працоўнай вахце — гарнякі, будаўнікі, магнітнікі, машыністы, шафёры. Восць некалькіх іх працоўных здабкі: гарнякі Сакалоўска-Сарбаскага горнаабагачальнага камбіната далі ў падарунак з'езду дзесяці знілавоў звышпланавай высалажанасці жалезнай руды і вывезлі з руднікоў у адвалы больш мільёна кубаметраў пустой пароды звыш плана. Ён прыемна было назіраць нам.

беларусам, за работай мінескіх 25-тонных аўтасамазвалаў, якія дапамагаюць гарнякам паспяхова выконваць сямігодкі.

Будаўнікі 5 настрочніка выканалі дзесяцімесячны план будаўніча-мантанічных работ і замест 55 тысяч далі 55196 квадратных метраў жылля для рабочых. Пабудавалі новыя школы, сталовыя, дзіцячыя сады, магазіны.

Горад расце і прыгажэ літаральна ўвацьвідкі. Будаўнічыя работы не спыняюцца ні ноччу, ні днём. Ідуць пасадкі дрэў і кустарнікаў. А прамысловыя аб'екты занялі плошчы, якія не анікніе і воням. Там расце магунны металургічны завод, горнаабагачальны камбінат і шмат іншых прадпрыемстваў цяжкай прамысловасці. А побач ідуць работы па стварэнню новых рудных іх сэрцаў, раскрываюцца новыя клады руды і вецце. Заняваў-ле хоць на многія сотні год. Побач жа знаходзіцца Лісоўскае і іншыя месцанароджоны, дзе залежы руды, які свідраюцца вучоныя, практычныя новачарпныя. І ўсё гэта знаходзіцца амаль на паверхні зямлі. Варта толькі зняць сарак метраў пустой пароды, і пачынаецца магунны пласт руды ў некалькіх соцень метраў таўшчыні. І гэтыя невячэрныя багачы асвойваюць рудніцкія гарнікі. А побач тут добрае для здароўя. Калі ўжо лета, дык лета, а калі зіма, дык зіма ва ўсёй сваёй прыгажосці. І вольныя такая ж цёплая, як у нас, і дыхаецца лёгка.

Мы ездзем у саўгас «Мінскі», што знаходзіцца на поўначы Кустанайскай вобласці на мяжы з Курганскай.

Думаеш, чаму тут пасляліся мінчане? Пад'язджаеш бліжэй і пачынаеш разумець. Аказваецца, у гэтых місцінах такія ж кураваныя бязроўныя гаі, як і ў Беларусі, і шмат азёр, што густа зараслі чаротам, і карасі, як на Паліку. Дзе-нідзе пра-

кідаюцца нізкія разгалістыя сосны. Беларусы аблюбавалі гэтыя месца. Прыехалі са Слуцка, з Барысава, Расніўлі над возерам палаткі і пачалі разворваць цаліну. Усёка была — некалькіх не вытрымалі і паўзнявалі. Але большасць ветэранаў засталася, абжылася тут, пабудавала дамы, завяла сякуютакую гаспадарку.

Знаёміцца з вельмі інтэлігентным чалавекам па прозвішчам са Слуцкім — трактарыстам са Слуцкім. Ён ветэран саўгаса. У 1956 годзе разам з дырэктарам саўгаса Георгіем Васільевічам Мазонкам за высокі ўраджай атрымаў ордэн Тэніна. Скончыўся палынай работай, і хлопцы асумавалі без работы. Хоча пасяхць дадому ў адпачынак.

Навоўкі высокі Гароўны механізацыі ў Цалінным краі, мяжа мэрцаваць па саўгасе «Мінскі». Там 35 тысяч гектараў зямлі. Ворнай — 20 тысяч. А рабочыя працуюць толькі калі насяціот чалавек. І спраўляюцца ўсё зрабіць у час. І пасяціць, і зяць, і фермы дагледзець і сад, і тэхніку адрамантаваць, і будавацца.

Няма ўжо палаткаў на беразе возера, замест іх вырас добраўпарадкаваны рабчы пасадкі — жылыя дамы, кантора, магазіны, сталовыя, клуб, бібліятэка, дзіця і шмат накітават гасцінныя, разбіты парк, а каля яго размясціліся бальніца і дзіцячы сад.

Усё добра, але тут і пачынаецца самая сур'ёзная размова з дырэктарам і скартаром партыйнай арганізацыі саўгаса. Не хапае будаўнічых матэрыялаў, самых простых — шкла, цыноў, лесу. Машыны стаяць у чыстым полі. Не хапае самых простых запчастак частак, абсталявання для рамонтных майстэрняў. А чыгуна далёка 150—200 кіламетраў. Пачалі будаваць чатыры двухпалубковыя дамы, а закончыць няма чым.

Дык воно, — кажа дырэктар — Мы з вамі лічымся зямлякамі. І вы, і мы — мінчане. Як кажуць, кроўная радня, а вы нам ніводнага цына не прыслалі. Як жа гэта так? А?..

Нам было сорамна тым больш, што саўгас «Мінскі» дапамагаюць і харкаўчане, і спердлаўчане. Значыцца, траба, каб адно з буйнейшых прадпрыемстваў нашай сталіцы ўзяло шэфства над саўгасам, а культурнае шэфства павінен узяць хоць бы Саюз пісьменнікаў і іншы творчыя арганізацыі рэспублікі.

Няздарна было б нам, пісьменнікам, напісаць гісторыю гэтага саўгаса, гісторыю героіў асваення цаліны, у тым ліку і нашых зямлякоў — беларусаў.

На цаліне працуюць шмат беларусаў. Яны хочучы мець кніжкі на роднай мове. Украінскі кнігагандаль здолел арганізаваць продаж кніжак на цаліне для сваіх зямлякоў, а Белкітагандаць і не падумаў аб гэтым. Мы ва ўсёх рабочых бібліятэках пакідалі беларускія кніжкі, часопісы «Польмія», але ж гэта кропля ў моры!

Шмат цікавага пабачылі мы ў гэтую паездку. Радуюцца сэрца, што тысячы людзей аджунуліся на заклік партыі адкрыць незлічоныя багачы Цаліннага краю для росквіту, для умацавання магуннасці нашай любімай Радзімы.

Траба часцей практыкаваць пасылку пісьменнічых брыгад туды, дзе столькі новага, цікавага, запалючага. Вялікія тэмы, моцныя характары будаўнічых камунізма мы знойдзем там.

ЧАТЫРЫ ДНІ ПЕСЕНЬ

Чатыры дні праходзіў у Мінску рэспубліканскі конкурс меладычных выканаўцаў, якому папярэднічалі раёныя і абласныя конкурсы. У іх удзельнічала каля трох тысяч вакалістаў, музыкантаў, чытальнікаў; лепшыя з іх заявлялі права на званішчы са сваёй творчасцю працоўных беларускай сталіцы.

На сцэне Мінскага Палаца культуры прафсаюзу выступалі ўсё новыя і новыя выканаўцы — спевакі, інструменталісты, чытальнікі — з самымі разнастайнымі творами нашых класікаў і савецкіх, у тым ліку беларускіх, паэты і кампазітары. Не прафесіянальныя акцёры, а звычайныя ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці, якімі так багата Савецкая Беларусь, спабарнічалі паміж сабой, стараючыся заявляць першыя прызавыя месцы і пераагнуць адзін аднаго не толькі ўмелым падборам рэпертуару, але і якасцю выканання, майстэрствам.

Конкурс аматараў мастацтва! Удумайцеся ў гэты гэты слоў! Вы зразумееце, якое вялікае значэнне мабыла ў нас мастацкая самадзейнасць, як у горадах, так і на вёсцы і як трывала ўвайшла яна ў наша штодзённае культурнае жыццё. Людзі ад станка і камбайна, рабочыя, калгаснікі, інжынеры і педагогі, людзі фізічна і разумовавыя працы не проста запалююць вольны ад работы час удзельнем у розных самадзейных гуртках. Яны стараюцца дасягнуць часоці большага і значнага ў сваіх творчых імкненнях, вырастаюць і спраўляюцца артыстаў аматарскай сцэны.

Паглядзіце на прыябны, поўны душнай прыгожасці твар Волгі Шутовай — рабніцы Брэскага дыянавага камбіната (Судымак справа). У ваках не спяюцца вясёлыя агеньчыкі, а ўся яна захопленая задорнай жартаўлівай песняй. Добра спявае тое, што па сэрцу, што выклікае ў выканаўцы высокія паўцы. Вользе падабцацца песня «Пахлава старшая», і таму яна з такім нахлёмнем даносіць да слухачоў гуармыстычны сэнс твора.

Больш за ўсё ў конкурсе ўдзельнічала вакалістаў, многія з якіх валодалі вельмі прыгожымі і яркімі галасамі. Кожны, хто слухаў артыстаў іра у выкананні мінскага юрыста Г. Чарнішова або песню спевака за сцэнай з оперы Арніскага «Рэфалы» ў выкананні Брэскага інжынера А. Малаўскага, сэрцаду Сміта з оперы Біза «Пертская прыжыжылі» ў выкананні слесара Гомельскага завода імя Кірава І. Гараліка, маглі пераканацца ў вялікай таленавісці гэтых выканаўцаў, у іх умесні ўдум-

ваклядчыцы школы механізацыі ў Нараўлі. Урывак з «Крайні Муроўлі». А. Твардоўскага яна вельмі ўдала мелодыкавала пад баян, прыгожа спявала і па-заўважцы прытанцоўвала, расказваючы аб эпізодзе вясёлага народнага свята.

Кожнаму з маладых самадзейных артыстаў былі ўласцівыя нейкія свае, індывідуальныя рысы, свая манера выканання. А ўсё іх разам аб'ядноўвала вялікая любоў да мастацтва, з якім яны звязалі свой лёс і надроўга пасварылі.

Любы акцёр-прафесіянал можа паазірдацца на майстэрстваў і тэлперамону Т. Грабчэнікавай —

Г. СІЦЯК.
 [Гл. стар. 2-ую, 3-ую].

СТАРОНКІ ТВОРЧАГА ЖЫЦЦЯ

Стварэнне партрэтнага нарысу ў дакументальным кіно — справа цяжкая і адказная. Асабліва, калі герой фільма вядомы і папулярны чалавек срод мільёнаў савецкіх людзей. Тым больш прыемна ўбачыць на экране рэспубліку новую ўдалую работу Мінскай студыі навукова-папулярных і дакументальных фільмаў аб народным пісьменніку Беларусі Кандрату Кандратавічу Крапіве.

Першыя ж кадры гэтай карціны адразу ўводзяць нас у атмасферу шматграннага і багатага пэдазмія выдатнага майстра беларускай літаратуры, які шчодра адрае людзей радасцю і вяселлю. Тонкім гуарам прасякнуты пачатковыя эпізоды фільма.

К. Крапіва зважваючы на плота на агарэдзе парасткі чортапахоў. Нават у такім будзённым месцы гэта кроўны вораг прафесіянала-сатырыка. Кучай выраваць з каранемі Каб і дуку пустаюлі тут не было і траба быць К. Крапіва ў гэтым сімвалічным падымку, каб зразумець, з якой стойкай вясці і ўпартасцю вытвучае ён уласную драмну, што імкнецца засмеціць «наш савецкі агарод».

Аўтары фільма — рэжысёр С. Браудэ, аўтар сцэнарыя А. Маккаёнак — паказваюць крыніцы іскраміннага гуару народнага пісьменніка, выток яго, быццам стэрлячых, твораў. Мы бачым вёску Нізак на Уздзешчыне, дзе нарадзіўся К. Крапіва. Невялікая драўляная хатка, тыповая для вёскі, зяндэбанай беларускай вёскі. Тут пачалі фармавацца прэгрэсіўныя погляды будучага пісьменніка. І калі над краінай узяўся чырвоны сцяг Кастрычніка, К. Крапіва аддаў сваёй талент, усё свае сілы Барыць за пабудову новага грамадства.

У кінаарысе прыведзены першыя друкаваныя творы пісьменніка, якія ў 20-х гадах пачалі з'явіцца на старонках «Красноармейскай правды» і «Савецкай Бе-

КІНААРЫС ПРА КАНДРАТА КРАПІВУ

ларусі». Да іх адносіцца і вядомы верш «Крапіва», які раскрывае сутнасць літаратурнага псеўданіма пісьменніка і кірунак яго творчасці: «не адному «абармоту» плянкіца-крапіва «рукі-ногі паяляка».

Аўтары фільма паказваюць дзеісныя вершы і вяршаваныя фельетонаў пісьменніка ў Барыць-бе супраць ворагаў савецкага ладу і, у прыватнасці, супраць цэмаршальства, папоўшчыні.

— Кінь, Ілья, пустае дзела: Твая тэхніка ўстарэла. Ну якя ў тым патрэба.

Што каліцца часам неба? — спяваюць хлопцы і дзяткі на вясёлай вуліцы каля царквы. Вялікае забавіваючы фільм урыўкі з п'ес К. Крапівы ў выкананні артыстаў Тэатра імя Які Купалы. Майстэрства Г. Глебава, Л. Рахленкі, Б. Платонава, Л. Ржэцкі, В. Пола, У. Дзядзькоў і іншых майстроў беларускай сцэны ў спалучэнні з талентам драматурга надало дакументальнаму нарысу прыябныя якасці мастацкага ігравога фільма: дакладнасць перадачы самых тонкіх паучычых, неаўнацы ўнутраных канфіктаў і г. д. Тут аўтары не паскупіліся на паказ драматычнай Крапівы. Ад сарказму да тонкай іроніі, ад публіцыстычнай прастаінасці да мяккага спачування — увес гэты багаты арсенал сродкаў мастака раскрывае дадому аўтараў мацыянальнага нарысу. Зроблены яны з густам і паучычым меры. Яны ні ў якім разе не разрываюць плынь асноўнай лініі фільма, не вырываюцца з дакументальнай тканіны жыцця сатырыка.

На высокім прафесіянальным узроўні зроблена тая частка нарысу, дзе гаворыцца аб творчасці К. Крапівы ў гады Вялікай Ай-

чынай вайны. Пісьменнік-патрыёт у сваіх творах заклікаў да бязлітаснай барацьбы з фашысцкімі разбойнікамі, уласнаў гераізм партызан і савецкіх воінаў. За працаў у франтавой газеце «Эн Савецкую Беларусь», рэдагаваў сатырычны плакат «Раздвімаць шчырку гадзіну», дзейнічаў якога аўтары фільма трапіла наўраўноўваюць са знічальнымі гарматынымі залпамі. У 1943 годзе Радзіма ўзнагародзіла пісьменніка-ка-воіна ордэнам Чырвонага Сцяга.

Не засталася па-за фільмам і багата грамадска-навукова дзейнасць К. Крапівы. Мы бачым пісьменніка срод дзятку з'езда Кампартыі Беларусі і сесіі Варшавскага Савета БССР, срод пінараў і на сустрэчы з калгаснікамі. Прысутнічам мы і на семінары драматургаў, дзе віцэ-прэзідэнт АН БССР К. Крапіва дзельніца сваім багатым вопытам тэарэтыка і бліскавага практыка савецкай сатырычнай камедыі з літаратарамі маладошага пакалення. З уласцівым яго гуарам Крапіва высмейвае тых, хто спрабуе ўстаўнавіць нейкія рэзыліты для пісання камедыі, адвядзіць літаральна на грамы станаючы і адмоўны рысы героіў сучаснай літаратуры.

Пры ўсёй сваёй ілюстрацыйнасці нарыс не губляе галоўнага — высекароднай прыгожасці чалавека. Не працягу ўсяго фільма мы бачым Кандрата Кандратавіча Крапіва з уласцівым яго вышчамі. Новы фільм Мінскай кінастудыі выклікае добрае ўражанне: быццам ты сустрэўся і пагутарыў з выдатным чалавекам. І разам з аўтарам фільма мы далучаемся да слоў паэта П. Глебі: «Кандрат Крапіва такоа яшчэ прыдумвае, што ніяка старасць да яго не падступіцца. І не аднойчы жыць мы і пасмяямся і пародуемся з Кандратам Кандратавічам, як не адан раз смяліся і радаліся дзятку».

І. ВЕСНІК.

ЧАСОПІС ПРОСІЦЦА У БІБЛІЯТЭКУ

У бібліятэцы Магілёўскага металургічнага завода мяне сустраў Алена Іосіфаўна Старавойтава.

— Прабачце за непарадак, — сарамліва сказала яна. — Толькі з адначынку вярнулася...

Мяне цікавіла пытанне, да якога, як мне здавалася, Алена Іосіфаўна мела самае непарадэнае дачыненне.

— Як чытаюць літаратурна-мастацкі часопісы «Польмія», «Малодосць», «Неман»? — з такім пытаннем звярнуўся я да загадчыцы.

— Часам пытаюць, — заявляла загадчыца, — але мы іх не выпісваем.

— Чаму?

— Заўком грошай не аджуска... Васіль Гаўраўліч Зорын — старшыня заўкома — на гэты пытанне адказаў больш катэгарычна: — Гэтыя часопісы на беларускай мове.

— А часопіс «Неман»? — перапытаў я.

— І «Неман» таксама...

Аднак прыкладаў таго, што падпісчы часта не аддасца каля палежнай увагі, на жаль, яшчэ многа. Напрыклад, бібліятэка клуба мясцовай прамысловасці г. Магілёва выпісала на 188 рублёў розных газет і часопісаў. Але ў кіраўнікоў клуба чамусьці не знайшлася грошай літаратурна-мастацкай літаратуры.

На гэтым эпізодзе можна было падрабязна не спыняцца. Але, на

Чацвёрты тыдзень разгавораў... Часта ў гэтых размовах...

за апошнія гады стаў больш строгім і патрабавальным... У лепшых традыцыях савецкай кніжнай графікі...

Аднак найбольшы дасягненні беларускай сучаснай графікі з'яўляюцца ў творчасці маладых мастакоў... У іх раскрываецца тэма «памяці горада»...

свец. Не меншай удачай у творчасці А. Кашукі з'яўляюцца яго ілюстрацыі да рамана К. Чорнага «Трыне пакленне»... Творчыя інтарсы маладых беларускіх графікаў вельмі шырокія...

С. Кліменка і З. Бянюн — слобры па працы і па песні. Мясцовы самадзейны напісатар Аржанінаў быўцам для іх напісаў песню «Дружніні».

Як слухаеш байку Кандрата Крапівы «Дзе кумы ў выкапні загадкава сельскага нуба на вяршы вершам. І мошні рык хочацца самому гармайс, зрымаваў: «Ну як вы кумы маюцца? Кума ў кумы пытаюцца...» — Як хораша напісана, дык хораша чытаецца.

МАЛАТКОВІЦКІЯ УНІВЕРСІТЭТЫ

Вёска Малатковічы знаходзіцца за 15 км ад горада Пінска. Тут жывуць калгаснікі сельгасарэліяў Суворава, медыцынскай работніцкай, настаўніцкай, агразнава. Ад малатковіцкіх універсітэтаў вядома далёка за межамі раёна...

Рэктарам першага з іх з'яўляецца завуц сярэдняй школы П. Завоўд. Універсітэт працуе другі год. У яго праграме лекцыі па марксісцка-ленінскай эстэтыцы, літаратуры, мастацтва, музыцы. Лекцыі суправаджаюцца паказам кінафільмаў, выступленнем калектываў мастацкай самадзейнасці...

А. СТУПАК, дырэктар Малатковіцкага Дома культуры Пінскага раёна.

ШЧЫРАЕ СЛОВА ПРА КНІГУ ТАВАРЫША

Абмеркаванне рамана І. МЕЛЕЖА «ЛЮДЗІ НА БАЛОЦЕ»... Вядома, што пісьменнік да драбнін вельмі ўдзячны палескай вёсцы 20-х гадоў. І тут — вершы Мележа па ўсім.

Талкевіч падрабязна спыніўся на мове кнігі. Ён адзначаў, што мова рамана надзвычай саркаваты, жывая, каларытная. Але калі чытаеш дыялогі, падкрэсліваючы прамую, насіраваўшую частку, прэмернае ўжыванне дыялектызмаў.

Іван Грамовіч пачаў сваё выступленне спасылкай на М. Шалахава: «Калі да ваіны ён выдаваў свой «Ціхі Доў», мы ўсе хваляваліся, што будзе з Мележам. Прагледзеў гэтае хваляванне, калі я чытаў рамана І. Мележа. Чытаў і таксама хваляваўся, перажываў. Значыць, пісьменнік напісаў высокамастацкі твор. Сіла яго ў мастацкім уздзеянні».

Пра будучы развіццё далей аж да нашых дзён. Значную частку выступлення Н. Пашкевіч прысвяціў вымяшчэнню жанра «Людзі на балоце», на яго думку, гэта яшчэ не рамана, а толькі першая кніжка вядомага твора. Тут яшчэ не зарылася да гэта сацыяльна значнага, вядомага, што вядомае раманаў. Аўтар пакуль толькі прыгледзецца да гэта, а ўсе вядомыя справы іх наперадзе.

САМАСТОЙНА, ПА-МАСТАЦКУ

«КРЫНІЦЫ» І ШАМЯКІНА НА СЦЭНЕ ТЭАТРА ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА... ШАМЯКІНА «КРЫНІЦЫ» Я маю на ўвазе не толькі пра інсцэніроўку: гаворка ідзе і пра афармленне спектакля ў Тэатры імя Якуба Коласа. На кругу сцэны мы бачым вокладку кнігі, якая вельмі выразна ў выдзяляецца тым жа шрыфтам, той жа малюнкай Д. Праўна і вясёлай, якая нібы рушыць да нас стрыманай плыню ранняй вясёлай адлігі. На першым плане — графічны абрыс крыніцы. Вёска і паляў вываляюцца ад змагава сніжнага покрыва. Шмат праталі. А крыніца, відаць, і ў зіму была жывой. Толькі я самага краўку яе не яндаль мараз пакінуў ледзь прыкметную бэль, нібы заўчаснае сэрца на чалавечых скронях. А недзе за вёскай палічнем ўжо світанне вясновага ранку. Вось-вось сонца пырыне першымі промянямі на палічнем скроні крыніцы.

Абджажэцца наваколлі. Над вяршанымі дрэў, па-над палымі і галямі дунае раздольная песня. Крышталныя актывы прадвесня, нібы ўвабравшы ў сабе чысціню і празрыстасць крыніцы, вольна плывуць са сцэны ў глядзельную залу. У іх — спалыванні, чаканні, надзеі... «Сіслава, лакавічная сцяна Лемяшчыца з Бародкам у райкоме. Вядома партыз, ледзь не на ўсю сцяну — недасягалы і непрыступны вяс. Увеселамленні ўласнае вельмі. Карэжыты, амаль добра-зачылавы прыём».

Прайшоў. Жадаю вам поспехаў! — паіскае Бародка руку новаму дырэктару Крыніцкай школы. — Калі што, дык звяртайцеся да мяне. Запраста. Дыпамажам... «Васковы шафер загнуў з Лемяшчыца чышчартак за дарогу: — Гэта вы ўсеіх так дупіце? — Не-е-е... Толькі ў упавнаважаныя. Яны камандзіраваныя атрымліваюць... «Старшыня абдзірае ў калгасніц поспілікі з сенам і без ваганні і жале гатовы яго падпаляць... «Завуч, у якім прадэстаў працаваць Лемяшчыцу, не мае ўяўлення аб становішчы справы ў калгасе. «Калектыў? Нічога. Звы-

лірычнасці, уласцівай Шамякіну. Рэжысёр-інсцэніроўшчык у гэтым творы цалкам зліўся з аўтарам-раманістам, нідзе не памяняючы яго і не падмінаючы пад сваё. Тое самае бачыць глядач і ў афармленні (мастак — Я. Нікалаў), якое сваёй лаканічнасцю пабудовай выяўляе вобраз спектакля. Кожная карціна — гэта старонка рамана. Перагортваюцца старонкі, і дэснее пераносіцца з кабінета райкома на скрыжаванне дарог, потым на школьны двор, на квартал калгасніцы і г. д. Ілюстрацыйная графіка спалучаецца з іграй акцёраў праз дэталі сцэнажна абсталявання, якія змяняюцца з бездакорнай дакладнасцю пры дыпамазе сцэначнага круга. Дарчы, такога арганічнага выкарыстання самай дэтаротаў круга, бадаль што, у нас яшчэ не было ў тэатральнай практыцы: яны перастаналі тут быць проста тэхнічным сродкам і ператварыліся ў функцыянальныя катэгорыі, якія і праствора.

У Белдзяржвыдавстве выйшлі з друку і наступілі ў продаж наступныя кнігі мастацкай і дзіцячай літаратуры:

- Андары Махайда. Камедыі. М. С. Тарак. Тыраж 2850 экз., стар. 464. Цана 1 руб. 40 кап.
Навуі Кіслік. Пазыўныя зямлі. Воды. На рускай мове. Мастак Г. Кілічэў. Тыраж 2500 экз., стар. 84. Цана 1 руб. 11 кап.
Пятро Гнеба. Прытаненне Радзіме. Вершы. Мастак Ю. Пучыніч. Тыраж 3760 экз., стар. 88. Цана 9 кап.
Мікола Хведаровіч. Сонечныя зайчыкі. Вершы. Для сярдняга ўзросту. Мелюні Ю. Самачарнага. Тыраж 2700 экз., стар. 56. Цана 8 кап.
Мікалай Вірта. Мой памочнік Карысёва. Для сярдняга ўзросту. Пераклад Г. Сапрыка. Вокладка М. Гуцёва. Мелюні Ю. Далгова. Тыраж 3650 экз., стар. 144. Цана 15 кап.
Павел Ткачоў. Пра Сяргейку і пясчын жывоўку. Аляксандры. Для малодшага ўзросту. Мелюні В. Ральчыца. Тыраж 15 тыс. экз., стар. 32. Цана 5 кап.
Васіль Карпачэнка. Сонейка ўзішло. Вершы. Для малодшага ўзросту. Мелюні Л. Асецкага. Тыраж 3 тыс. экз., стар. 28. Цана 9 кап.

Сцяні Ц. Даскалаў. Свае зямлі. Раман. Пераклад з беларускай мовы Н. Гневіч. Мастак А. Кашук. Тыраж 2850 экз., стар. 464. Цана 1 руб. 40 кап.

У Белдзяржвыдавстве выйшлі з друку і наступілі ў продаж наступныя кнігі мастацкай і дзіцячай літаратуры:

З ПАШЫЙ ВЫСОКАЙ ЧАЛАВЕЧНАСЦІ

даслава чытача, таго, хто адказаў і адказае за будучае дзяцця...

В. Сіманаву ў першую чаргу цікавіць не вясняны прыгоды Сяргея...

Камбрыг нахмурыў пушыстыя цёмныя бровы.

— А што твой банька пра мяне скажа, калі я цябе ў твае галы салдатам зраблю?

Праводзячы партызанаў на заданні, Сяргей ў марак разам з імі ідзе ў далёкія паходы...

— Труну... да мамкі... Учора памерла, — усхліваючы, сказаў ён.

Разведчыкі пацуюць не новую для сябе гісторыю хлопчыка-сіраты.

Справа, думаецца, ў тым, што пісьменніца правіла глыбокую асабістую зацікаўленасць...

Кіруючыся жыццёвай праўдай, В. Сіманав паказвае, што Сяргей уцягваецца ў баявыя дзеянні...

Пачуць абавязку жыць у хлопчыку як лепшы асабіста, кан-

справа Сяргей выпадкова падслуховае размову начальніка штаба з камісарам брыгады.

«Нізае нікога ўжо не было, а Сяргей усё страляў і страляў...»

Хлопчук усё страляў і страляў, каб стрэламі адганяць страх.

Галоўную партыю апавесці, якая, баспрэчана, належыць да ліку «добрых і розных» кніг нашай літаратуры...

Шмат увагі на пленуме было адданае пытанням каардынацыі работ дзяржаўных і вядомых бібліятэк.

Удзельнікі пленума абмеркавалі «Палемічны аб парадку ў умовах прыватнага гаспадарства»...

Спектакль дае ўсе магчымыя да больш глыбокага і ўзбуйненага прачытання вобраза.

Нездарма ж рэжысёр і мастак надалі яму падкрэслена экспансіўнага, нездарма таксама ў спектаклі краху Бародкі паняраўчанае моцна, — выразна, дакладна сцэна пасадыня бюро абкома партыі, дзе ў эпіцэнтры ролях выступаюць такія вядучыя артысты тэатра як М. Зялёнаў, А. Радзюшэўскі.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Найбольш адпавядае свайму літаратурнаму арыгіналу ў групе адомых партрэтаў спектакля вобраз завушча школы Аршкіна, створаны маладым артыстам, нядаўнім выпускніком Беларускага тэатральна-жэсткага інстытута А. Мілаванавым.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Найбольш адпавядае свайму літаратурнаму арыгіналу ў групе адомых партрэтаў спектакля вобраз завушча школы Аршкіна, створаны маладым артыстам, нядаўнім выпускніком Беларускага тэатральна-жэсткага інстытута А. Мілаванавым.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Джудзі па-свойму зразумела яго сігнал і задумала немцага кулямётчыка.

«Нізае нікога ўжо не было, а Сяргей усё страляў і страляў...»

Хлопчук усё страляў і страляў, каб стрэламі адганяць страх.

Галоўную партыю апавесці, якая, баспрэчана, належыць да ліку «добрых і розных» кніг нашай літаратуры...

Шмат увагі на пленуме было адданае пытанням каардынацыі работ дзяржаўных і вядомых бібліятэк.

Удзельнікі пленума абмеркавалі «Палемічны аб парадку ў умовах прыватнага гаспадарства»...

Спектакль дае ўсе магчымыя да больш глыбокага і ўзбуйненага прачытання вобраза.

Нездарма ж рэжысёр і мастак надалі яму падкрэслена экспансіўнага, нездарма таксама ў спектаклі краху Бародкі паняраўчанае моцна, — выразна, дакладна сцэна пасадыня бюро абкома партыі, дзе ў эпіцэнтры ролях выступаюць такія вядучыя артысты тэатра як М. Зялёнаў, А. Радзюшэўскі.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Найбольш адпавядае свайму літаратурнаму арыгіналу ў групе адомых партрэтаў спектакля вобраз завушча школы Аршкіна, створаны маладым артыстам, нядаўнім выпускніком Беларускага тэатральна-жэсткага інстытута А. Мілаванавым.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Найбольш адпавядае свайму літаратурнаму арыгіналу ў групе адомых партрэтаў спектакля вобраз завушча школы Аршкіна, створаны маладым артыстам, нядаўнім выпускніком Беларускага тэатральна-жэсткага інстытута А. Мілаванавым.

Крык, адсутнасць інтэлектуальнасці — рысы, больш уласныя другому герою романа — Пятану Міланчуку (і то, калі ўспомніць, калі найбольшае ўражанне ён пакідае там, дзе маўчыць: на тэатры, у кране ў час выліку).

Пятру Валкадаеву — 50 год

Праўленне Саюза пісьменнікаў Беларусі ў сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння П. Валкадаева накіравала яму прывітаньні ад усіх пісьменнікаў Саюзавай Беларусі.

«Дарагі Пятр Іванавіч! У дзень тваёго п'яцдзясяцігоддзя прыні шчырае вішаванне ад праўлення Саюза пісьменнікаў БССР, ад тваіх сяброў, ад усіх пісьменнікаў Саюзавай Беларусі.

Ты прайшоў слаўны жыццёвы шлях выхадца з працоўнай сямлі, студэнта, педагога, камуніста-францізіста і партызана ў гады Вялікай Айчыннай вайны, актыўнага журналіста, паэта і пісьменніка ў пасляваенны час.

Ад усго сэрца надзеям табе, дарагі Пятр Іванавіч, добрага здароўя, доўгіх год жыцця, далейшай патхнявай працы на карысць нашай вялікай Радзімы.

КАБ ПЕСНЯ БЫЛА ДАРАДЧЫЦАЙ

Жыццём і творчасцю рускі паэт і празаік Пятру Валкадаеву песня звязаны з Беларуссю. Чаму? Лепш за ўсё на гэта адказае ён сам у вершы «Партызанскія агні»:

Я — волжанин, Я на Волге ў кустов рыбачыў рос, Но случилось так, что долго Жить мне в Минске довелось.

А приеду я на Волгу, Всех знакомых наведу, Поживу совсем недолго И о Минске забуду.

— Почему к лесному краю Сердце тянется опять? Как же мне — я сам не знаю — В тихой песне рассказать...

На Други за перекатом Плещет рывная струя. На Други за перекатом С партизанским автоматом Ходит молодость моя...

Першыя вершы Пятра Валкадаева з'явіліся ў друку больш як чвэрць стагоддзя назад.

Пра што піша Пятру Валкадаеву ў сваёй першай, пазіма, нарыска, апавяданнях, аповесці? Гэтыя творы пісьменніка маюць выток і тым жыццёвым шляху, які ён прайшоў ад першых свядомых крокаў і да сённяшняга свайго п'яцдзясяцігоддзя.

У апошні момант пераходзіць да творчэсці М. Багдановіча, і паказальнік твораў паэта, пакаленых на музыку, спіс ілюстрацый, якія звязаны з жыццём і творчасцю паэта, выданні, дзе друкаваліся творы яго пры жыцці аўтара, а таксама раздзел «Максім Багдановіч у мастацкай літаратуры».

Даведак складаецца з двух асноўных раздзелаў: біяграфіі твораў паэта і літаратуры аб ім. Думаецца, правільна робіць складальнік, калі да асноўных кніг паэта дае кароткі анатацы. Гэта значна дапаможа чытачу выкарыстаць тое і іншае выданне.

З прыжыццёвых выданняў твораў М. Багдановіча Н. Ваташы называе не толькі вядомыя паэтычныя зборкі «Вянок», але і аповесці яго публіцыстычных твораў, якія выйшлі асобнымі выданнямі на рускай і ўкраінскай мовах.

Спіс твораў М. Багдановіча, якія не друкаваліся ў яго кнігах, дапаўняецца апісаннем выданняў кніг паэта.

Шмат твораў М. Багдановіча паказана на музыку такімі вядомымі кампазітарамі, як А. Турчанкоў, Э. Тарман, Я. Абельвіч, А. Багатыроў і інш.

Хочацца асобна адзначыць раздзел, дзе змяшчаныя весткі пра мастацкі творы аб М. Багдановічу. Вобраз таленавітага паэта, які пражыў усяго 25 год, шырока прадстаўлены ў мастацкай літаратуры. Пра яго пісалі вершы

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

Назваўны тут кнігі Пятра Валкадаева выйшлі ў свет за апошні дзесяцігоддзе. Колькасця гэта нямаля. Што ж датычыць якасці, дык кожны, хто параўнае, скажам, зборнік вершаў «Родная старана» і «Зялёная прыстань»...

А прыеду я на Волгу, Всех знакомых наведу, Поживу совсем недолго И о Минске забуду.

— Почему к лесному краю Сердце тянется опять? Как же мне — я сам не знаю — В тихой песне рассказать...

На Други за перекатом Плещет рывная струя. На Други за перекатом С партизанским автоматом Ходит молодость моя...

Першыя вершы Пятра Валкадаева з'явіліся ў друку больш як чвэрць стагоддзя назад.

Пра што піша Пятру Валкадаеву ў сваёй першай, пазіма, нарыска, апавяданнях, аповесці? Гэтыя творы пісьменніка маюць выток і тым жыццёвым шляху, які ён прайшоў ад першых свядомых крокаў і да сённяшняга свайго п'яцдзясяцігоддзя.

У апошні момант пераходзіць да творчэсці М. Багдановіча, і паказальнік твораў паэта, пакаленых на музыку, спіс ілюстрацый, якія звязаны з жыццём і творчасцю паэта, выданні, дзе друкаваліся творы яго пры жыцці аўтара, а таксама раздзел «Максім Багдановіч у мастацкай літаратуры».

Даведак складаецца з двух асноўных раздзелаў: біяграфіі твораў паэта і літаратуры аб ім. Думаецца, правільна робіць складальнік, калі да асноўных кніг паэта дае кароткі анатацы. Гэта значна дапаможа чытачу выкарыстаць тое і іншае выданне.

З прыжыццёвых выданняў твораў М. Багдановіча Н. Ваташы называе не толькі вядомыя паэтычныя зборкі «Вянок», але і аповесці яго публіцыстычных твораў, якія выйшлі асобнымі выданнямі на рускай і ўкраінскай мовах.

Спіс твораў М. Багдановіча, якія не друкаваліся ў яго кнігах, дапаўняецца апісаннем выданняў кніг паэта.

Шмат твораў М. Багдановіча паказана на музыку такімі вядомымі кампазітарамі, як А. Турчанкоў, Э. Тарман, Я. Абельвіч, А. Багатыроў і інш.

Хочацца асобна адзначыць раздзел, дзе змяшчаныя весткі пра мастацкі творы аб М. Багдановічу. Вобраз таленавітага паэта, які пражыў усяго 25 год, шырока прадстаўлены ў мастацкай літаратуры. Пра яго пісалі вершы

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

Вось яно дзе, адхілена пята Аршкіна — бой у адкрытую. Як кожны нячыцік, ён вельмі баіцца святла. Шкада, што аўтар романа, намалюваў такі яркі тып, не пайшоў да канца на знойдзе- ным ім жа шляху мастацкага па- кавання Аршкіна.

«КРЫНІЦЫ» — вельмі сучасны і, што трэба падкрэсліць, свавольны, надзвычайны спектакль. Да таго ж ён сапраўды народны і па мастацкай архітэктуры. На тэатры пачуццё прывецца з яго ў адкрытую на пасадыня пасадыня і тут абражана Воляга Калінаўна (арт. А. Лагоўшэўскі) вельмі дасціпна адказаў, што вы — хам. Але справа не ў гэтым.

род прысутных на занятках сапраўды творчуча атмасферу. На пасяджэннях літ'ядавання ў свой час абмяркоўвалі першыя апа- вяданні Яўгена Васілічка — ця- пер вядомага беларускага на- вельіста, першыя вершы паэта Ва- ладзіслава Гараса. Сярод сённяш- ніх удзельнікаў аб'яднання золь- ніцы маладыя паэты Уладзімір Леўін, Леанід Шугалаў і іншыя.

Пятру Валкадаеву працуе многа і напружана. У яго на рабочым ста- ле — новыя вялікія празаічныя творы, ён задумваў цікавыя нары- сы. На старонках газет з'яўляюцца яго новыя вершы аб Радзіме і партыі. І хочацца верыць, што пісьменніку ўдасца знайсці яшчэ лепшыя словы для такой песні.

Чтб она смогла в любую пору Быть подручной в шпекре У шахтера; С трактористом в поле б нечвала У степного знойного увала; Чтб она советскому солдату Заменить смогла в бою гранату...

Карцей кажучы: каб была да- радчыцай чытача.

УЛ. БОЯКА.

З ЯКОГА РАЗЛІКУ?

Шмат і п'яна працуе біб- ліяграф Н. Ваташы, складаючы персанальны бібліяграфіі пісь- меннікаў Беларусі.

Яе новая работа — бібліяграфі- чны даведнік «Максім Багдановіч» — надаўна выйшла ў друку і прысвечана 70-годдзю з дня на- раджэння выдатнага беларускага паэта.

Тут і бібліяграфічны агляд асноўных твораў М. Багдановіча, і спіс яго кніг, і бібліяграфія твораў, якія не друкаваліся ў кнігах паэта. Тут і літаратура аб жыцці і творчасці М. Багдановіча, і паказальнік твораў паэта, пака- леныя на музыку, спіс ілюстрацый, якія звязаны з жыццём і творчасцю паэта, выданні, дзе друкаваліся творы яго пры жыцці аўтара, а таксама раздзел «Максім Багдановіч у мастацкай літаратуры».

Даведак складаецца з двух асноўных раздзелаў: біяграфіі твораў паэта і літаратуры аб ім. Думаецца, правільна робіць складальнік, калі да асноўных кніг паэта дае кароткі анатацы. Гэта значна дапаможа чытачу выкарыстаць тое і іншае выданне.

З прыжыццёвых выданняў твораў М. Багдановіча Н. Ваташы называе не толькі вядомыя паэтычныя зборкі «Вянок», але і аповесці яго публіцыстычных твораў, якія выйшлі асобнымі выданнямі на рускай і ўкраінскай мовах.

Спіс твораў М. Багдановіча, якія не друкаваліся ў яго кнігах, дапаўняецца апісаннем выданняў кніг паэта.

Шмат твораў М. Багдановіча паказана на музыку такімі вядомымі кампазітарамі, як А. Турчанкоў, Э. Тарман, Я. Абельвіч, А. Багатыроў і інш.

